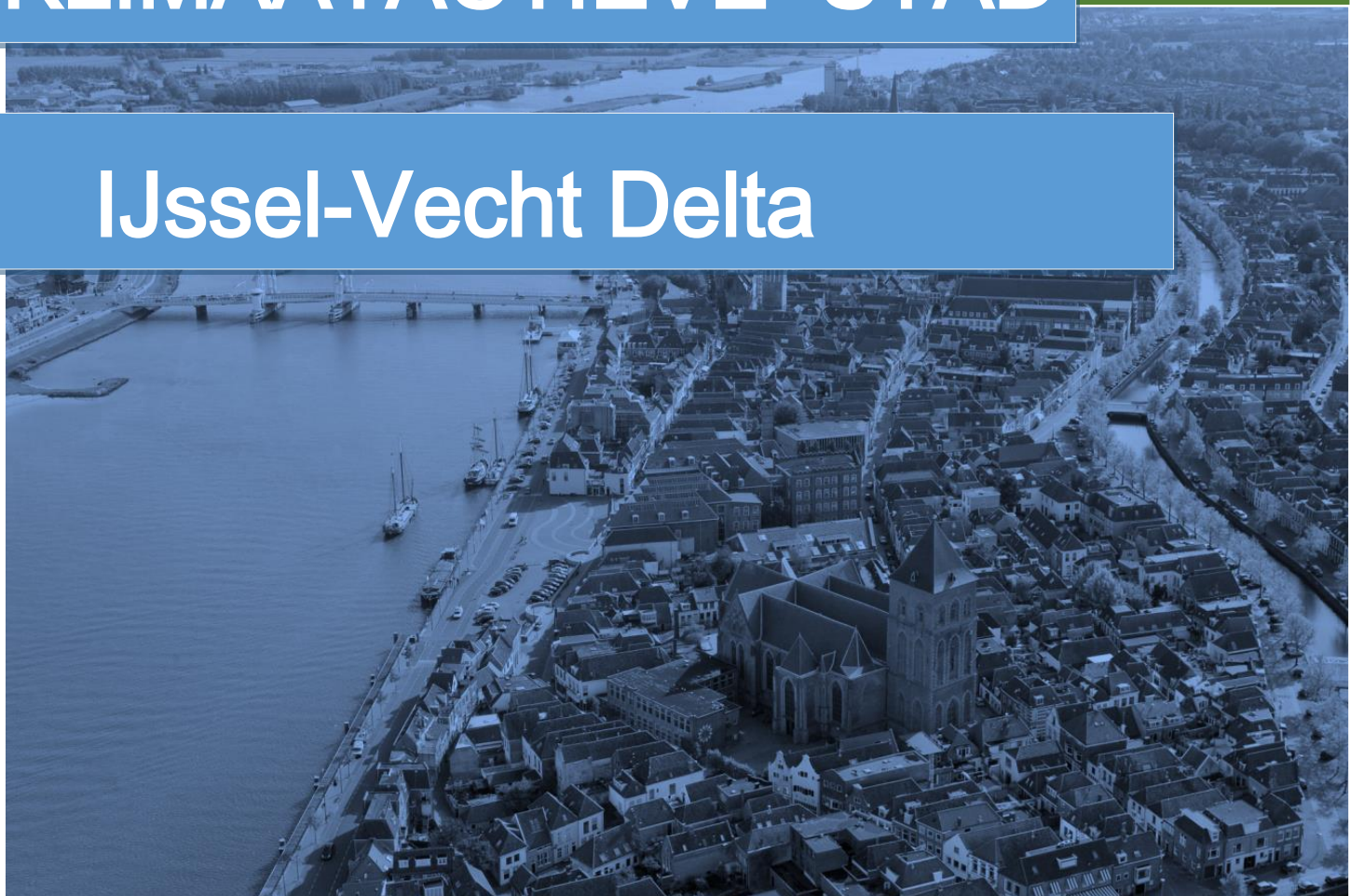

INTENTIEVERKLARING

KLIMAATACTIEVE STAD

IJssel-Vecht Delta

Concept Versie 3.5

Renate Postma en Bart Stoffels

8-9-2014

INTENTIEVERKLARING KLIMAATACTIEVE STAD

REGIO IJSSEL-VECHTDELTA

De partijen*

✓ Natuur en Milieu Overijssel	✓ TTE Consultants
✓ Hogeschool Windesheim	✓ Toekomststerk
✓ Deltion College	✓ Doepark Nooterhof
✓ AOC Groene Welle	✓ Milieuraad Zwolle
✓ Landstede	✓ Buurtschap IJsselzone
✓ Deltares	✓ Natuurmonumenten /
✓ ARCADIS	Districtscommissie Overijssel
✓ Rabobank IJsseldelta	✓ TU Twente
✓ 3Dimensies	✓ AM
✓ Atelier GROENBLAUW	✓ Witteveen & Bos
✓ Triple Bridge	✓ Enexis
✓ gemeente Zwolle,	✓ Aannemerscombinatie Isala Delta?
✓ gemeente Kampen,	✓ TU Delft?
✓ gemeente Zwartewaterland,	✓ Vitens?
✓ provincie Overijssel,	✓ Polymer Science Park?
✓ Waterschap Groot Salland	✓ Veiligheidsregio IJsselland?
✓ Waterschap Vallei en Veluwe	✓ Scania?
✓ Waterschap Vechtstromen	✓ KPN?
✓ TAUW	

*Onder voorbehoud van bestuurlijke besluitvorming

Nemen zich voor om op 28 januari 2015 een gezamenlijk regionaal actieprogramma “Klimaat Actieve Stad” IJssel-Vechtdelta te ondertekenen. Het actieprogramma beoogt een klimaatbestendige ontwikkeling van de IJssel-Vechtdelta met als uitvoeringshorizon de periode 2015-2050. Het belangrijkste doel van een gezamenlijk actieprogramma is het betrekken, verbinden, stimuleren en ondersteunen van alle partijen die actief zijn bij de klimaatbestendige ontwikkeling van de IJssel-Vechtdelta : overheden, bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, kennisinstituten, burgers en maatschappelijke instanties.

De partijen onderschrijven het belang van klimaatbestendig ontwikkelen en zien hierin een kans om waarde toe te voegen aan de IJssel-Vechtdelta door slim samen te werken, te investeren, te realiseren en te beheren.

Veel partijen werken al samen in de IJssel-Vechtdelta. Het regionaal actieprogramma voegt daar een extra dimensie aan toe, namelijk het in de haarvaten van de maatschappij brengen van klimaatbestendigheid. De samenwerking binnen de IJssel-Vechtdelta krijgt inhoud door de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en informatie, innovaties, werk met werk maken en – waar nodig - het sluiten van financiële allianties. Iedere partij geeft dit vorm vanuit zijn eigen rol, vermogens en bevoegdheden.

Klimaatbestendige ontwikkeling is een zaak van lange adem. De partijen zetten zich in om het actieprogramma stevig te verankeren in de samenleving.

ACHTERGROND

Veilig op alle niveaus

Terwijl het programma 'Ruimte voor de Rivier' nog in uitvoering is, worden de komende jaren de IJssel-, Zwartewater en Vechtdijken versterkt als onderdeel van het Hoogwater Beschermingsprogramma. De norm voor de dijken wordt sterk verhoogd vanwege de toename van mensen en investeringen achter de dijk. Ook voor het regionale watersysteem, waaronder de Sallandse Weteringen, zal de norm omhoog gaan. Daarbij worden ook ruimtelijke ontwikkelingen aangegrepen om de bebouwde omgeving waterrobuust in te richten, passend binnen het principe van meerlaagseveiligheid om gevolgen te beperken. Er zijn verkenningen nodig van de gevolgen en mogelijke maatregelen. Door al deze inspanningen wordt op termijn het risico dat Zwolle, Kampen, Hasselt of een van de andere kernen in de regio te maken krijgt met schade of ontwrichting door water, sterk gereduceerd.

Kwetsbaar voor weersextremen.....

Tegelijkertijd zet de klimaatverandering van de afgelopen decennia door. De kans op weersextremen neemt toe, waardoor steden en dorpen – al dan niet gelegen aan een rivier - vaker te maken krijgen met extreme neerslag, langdurige droogte en hittegolven. De ontwrichting van de stad Kopenhagen als gevolg van hevige regenval op 2 juli 2011 heeft de ogen geopend. Ook plaatsen als Winschoten en Enschede ondervonden in 2013 schade van extreme neerslag. Dit jaar was het op 21 juli raak in Nunspeet, 26 juli in Ommen, 28 juli in Alphen ad Rijn, Amsterdam enz. In 2003 maakte de hittegolf in Parijs enkele honderden slachtoffers, veelal kwetsbare ouderen.

.....en waardevol voor de regionale economie

Steden en dorpen zijn de plekken waar wij wonen, werken, ondernemen en onze vrije tijd doorbrengen. De stad is de motor van onze economie. Een goede kwaliteit van de leefomgeving van steden en hun ommeland is daarom essentieel. Deze staat onder druk nu weersextremen in toenemende mate zorgen voor omvangrijke schade aan gebouwen en infrastructuur en aan de gezondheid van mens en (stads)natuur. Door slimme combinaties te maken tussen water, groen, energie, bodem en ondergrond kan de kwetsbaarheid voor extreme weersituaties worden verminderd, een aantrekkelijker leefklimaat worden gecreëerd en kunnen toekomstige maatschappelijke kosten vermeden worden.

Klimaatbestendige ontwikkeling aanpakken als een kans is in de IJssel-Vechtdelta een steeds vaker bewezen formule. Samenwerkende partijen – publiek en privaat – slagen er in om tot oplossingen te komen die zowel ruimtelijk aantrekkelijk als waterrobuust zijn. Voorbeelden hiervan zijn het project IJsseldelta-zuid, Kraanbolwerk, de waterkerende geluidswal van Stadshagen, regionale keringen Kampereilanden, herstructurering van de Katerdijk en Pannekoekendijk, herontwikkeling Weezenlanden, enz. Ook de waterberging langs de Westerveldse Aa, waarbij ruimtelijke kwaliteit wordt gecombineerd met het tegengaan van wateroverlast in Zwolle, is een voorbeeld van samenwerking met meerwaarde.

Een kwestie van meekoppelen

Deze voorbeelden laten zien dat adaptatie een geleidelijk proces is waarbij elke ruimtelijke investering kan worden aangewend om de klimaatbestendigheid te verhogen indien daar aanleiding

toe is. En dat is meteen het goede nieuws: door deze manier van werken hoeven er geen grootschalige investeringen te worden vrijgemaakt. Immers, in de stad wordt al vrijwel continu geïnvesteerd in straten, gebouwen, grachten, riolen, waterleidingen of parken. Het is dus vooral zaak om ontwerpkeuzes te baseren op klimaatbestendigheid.

Dat klinkt relatief eenvoudig, maar vraagt in de praktijk om kennis uitwisselen, bijtijds kansen signaleren en intensief samenwerken bij de uitwerking van plannen.

BEOOGDE DOELEN VAN DE SAMENWERKING

Met deze intentieverklaring werken partijen toe naar een regionaal actieprogramma. Het hoofddoel daarbij is:

Het vergroten van de klimaatbestendigheid van de IJssel-Vecht delta, zodanig dat deze bijdraagt aan een duurzame ruimtelijke, sociale en economische ontwikkeling van de regio.

Partijen hebben elk hun eigen motieven om deel te nemen. Denk daarbij aan :

1. De verbetering van de veiligheid van de IJssel, de Vecht en het regionale water systeem.
2. Het voorkomen van schade aan menselijke gezondheid, natuur, gebouwen en infrastructuur.
3. Het verhogen van de waarde van water en groen in de stad als impuls voor de leefkwaliteit, de natuur en de economie.
4. Waterbewustzijn vergroten van burgers, ondernemers en andere partijen zodat iedereen weet wat hij of zij kan bijdragen aan een klimaatactieve stad en weet wat hij of zij moet doen bij hoog water en dreiging van overstroming
5. Kansen creëren voor het bedrijfsleven.
6. Doelmatige en tijdige invulling van projecten.
7. Promotie van de IJssel-Vechtdelta als innovatieve delta.

Het begint bij bewustwording

De basisvoorwaarde voor een brede betrokkenheid is het kennen van de opgave. Daarom spannen de partijen zich in om deze in beeld te brengen. Partijen zijn bereid hiervoor expertise en gegevens te delen.

... en gaat verder met ambitie

Partijen zullen gezamenlijke ambities formuleren en gezamenlijk te zoeken naar slimme oplossingen die zoveel mogelijk bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en de sociale en economische ontwikkeling van de IJssel-Vechtdelta.

Iedereen doet mee!

Het is van groot belang dat iedereen in de IJssel-Vechtdelta mee doet. Elke verhoogde drempel, vegetatiedak of regenton levert immers een positieve bijdrage aan klimaatbestendigheid. Klimaatadaptatie is niet alleen een taak van de overheid. Burgers en bedrijven hebben hier ook een verantwoordelijkheid. Juist de samenwerking levert cocreatie en synergie. Publieke instanties kunnen burgers en bedrijven meer betrekken bij klimaatadaptatieve maatregelen en ze faciliteren bij adaptatie van het private domein. Het op gang brengen van de publieke communicatie is daarmee een belangrijk doel van de samenwerking. Voor burgers en bedrijven moet het bovendien lonen om mee te doen.

The proof of the pudding ...

... is in the eating. De uitvoering van projecten vraagt om nieuwe modellen van samenwerking gericht op het behalen van collectieve duurzaamheidsprestaties.

De klimaatactieve stad stimuleert oplossingen die bijdragen aan de circulaire economie door vanuit een 'total cost of ownership' te werken tegen lage maatschappelijke kosten.

Een voorbeeld van zo'n samenwerkingsmodel is de meekoppelmetro. Het actieprogramma IJssel-Vechtdelta stimuleert nieuwe tools en podia voor samenwerking. Alle deelnemende partijen spannen zich in om de samenwerkingscultuur in de IJssel-Vechtdelta te beschermen, versterken en uit te dragen. Een ieder draagt bij aan het maatschappelijk belang vanuit de kracht en bevoegdheid van de eigen organisatie.

DOORKIJK NAAR RESULTATEN

We zetten de lijn door

Deze intentieverklaring sluit aan bij de horizon van Bestuursakkoord van de Deltabeslissing: voltooiing van de realisatie in 2050 en volledig handelingsbekwaam in 2020. Naast de genoemde reeds behaalde projectresultaten ontplooiën de samenwerkende partijen een aantal activiteiten die de bewezen samenwerking van de afgelopen jaren op een hoger niveau kunnen tillen:

- TEDx KlimaatActieve Stad – januari 2015
- Strategische Wateragenda Zwolle – eind 2014
- Buurtinitiatief Groener is Blauwer Assendorp – 2014
- SKB-showcase IJssel-Vechtdelta 2014-2015
- Seminar IJssel-Vechtdelta 2015
- Proeftuin Water – Living Labs (doorlopend)
- Publiekscampagnes zoals "Ons Water" en "Water4daagse Zwolle" (doorlopend)

Verder op het menu...

Naast bovenstaande reeds voorgenomen initiatieven voorziet de uitwerking van deze intentieverklaring in een ondertekening van een gezamenlijk actieprogramma. Er zijn talrijke mogelijkheden voor acties die in het programma zouden kunnen, bijvoorbeeld:

- Een digitaal platform voor kennisuitwisseling voor burgers, bedrijven, marktpartijen in de bouw en maatschappelijke organisaties.
- Een Pilotproject meerlaagseveiligheid als onderdeel van het Hoogwater Beschermingsprogramma
- Verkenning naar duurzame systeemverbeteringen in de stedelijke groen- en waterstructuur versterken van de water- en groenstructuur, zoals structurevisies, waterplannen, etc...
- Operationeel maken van de meekoppelmetro en andere procesinnovaties
- Het oprichten van een adaptatiefonds voor kleinschalige woningaanpassingen
- Het stimuleren van buurtinitiatieven voor een groene, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving
- Gezamenlijke fondsenwerving, bijvoorbeeld EU-subsidies als Interreg, Horizon 2020
- Human Capital Agenda Water
- Gezamenlijk innovatieprogramma
- Verbreding van de samenwerking naar deelstroomgebied Rijn-Oost

- Informatie- en doecentrum Klimaat Actieve Stad
- Afstemmen eisen/richtlijnen verzekeraars
- Ontwikkelen lespakket water voor onderwijsinstellingen
- Bundelen onderzoeksinitiatieven

pm LOGO OVERZICHT AANVULLEN